

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

REVISTA ISTORICĂ

fondator N. Iorga

Serie nouă, tomul 5, 1994

7-8

Iulie – August

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

www.dacoromanica.ro

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

COLEGIUL DE REDACȚIE

ȘERBAN PAPACOSTEA (*redactor șef*), VENERA ACHIM,
PAUL CERNOVODEANU, VIRGIL CIOCÎLTAN, FLORIN
CONSTANTINIU, EUGEN DENIZE, ANDREI EȘANU,
GEORGETA PENELEA-FILITTI, NAGY PIENARU, APOSTOL
STAN, ION STANCIU.

„REVISTA ISTORICĂ” apare de 6 ori pe an în numere duble.
Prețul unui abonament este de 3600 lei. Abonamentele din străinătate se primesc la RODIPET S.A., Piața Presei Libere nr. 1, P.O. Box 33–57, București, România și la ORION SRL, Splaiul Independenței nr. 202 A, București, România, P.O. Box 74–19, București, Tx 11939 CBTxR. Fax (40) 13122425. Vă puteți adresa și firmei AMCO PRESS SRL, Bd. Nicolae Grigorescu, nr. 29 a, ap. 66, sector 3, București, C.P. 57–88, Fax 3124569.

REDACȚIA:

ION STANCIU (*redactor șef adjun t*)
NAGY PIENARU
VENERA ACHIM

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru
schimb precum și orice corespondență se
vor trimite pe adresa redacției revistei
„REVISTA ISTORICĂ”

Adresa Redacției
B-dul Aviatorilor nr. 1
71247 – București, tel. 650.72.41.

www.dacoromanica.ro

REVISTA ISTORICĂ

SERIE NOUĂ
TOM V, NR. 7-8
Iulie—August 1994

SUMAR

IN MEMORIAM

100 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI ANDREI OȚETEA

ȘERBAN PAPACOSTEA, Andrei Oțetea, Director al Institutului de istorie „Nicolae Iorga”	629
ELIZA CAMPUS, Andrei Oțetea: rigoare morală și științifică în învățământ și cercetare	639
POMPILIU TEODOR, Andrei Oțetea istoric al Renașterii	645
PAUL CERNOVODEANU, Andrei Oțetea istoric al chestiunii orientale	657
KEITH HITCHINS, Andrei Oțetea	671
ADOLF ARMBRUSTER, Andrei Oțetea — Îusemnări de jurnal	673
FLORIN CONSTANTINIU, Andrei Oțetea și a doua iobăgie: o dezbatere inutilă?	681
LEONID BOICU, Andrei Oțetea — cu un ochi redeschis înspre Iași	689

MARIA TEODOR, Politica confesională a lui Ștefan Rareș (1551—1552)	693
CONSTANTIN BĂLAN, Aspecte zonale ale vieții economice în Țara Românească (sec. XVIII a doua jumătate — sec. XIX primele decenii)	701
MARIAN STROIA, Promulgarea de către Poartă a <i>Hatışerifurilor</i> din septembrie 1802 și acțiunea Rusiei	711

PUTERE, AUTORITATE, IDEOLOGIE

GRIGORE CHIRIȚĂ, De la domnia pământească la dinastia de Hohenzollern (1859—1866) Prerogativele și însemnătatea domniei în edificarea statului român modern (I)	729
RADU G. PĂUN, Încoronarea în Țara Românească și Moldova în secolul al XVIII-lea. Principii, aștudinii, simboluri	743
VENIAMIN CIOBANU, Curente ale ideologiei politice în Europa secolului XVII. Interferențe româno-polone	761
OVIDIU PECICAN, Ideologia puterii centrale în Moldova lui Bogdan cel Orb	771

„Revista istorică”, tom V, nr. 7-8, p. 623-848, 1994

OPINII

- ȘTEFAN S. GOROVEI, Începutul domniei lui Alexandru cel Bun 783
 ȘTEFAN ANDREESCU, Goran logofătul din Olănești și „Letopisețul Cantacuzi-
 nesc” 789

MEMORII, CORESPONDENȚĂ, ÎNSEMNĂRI

- GEORGETA PENELEA-FILITTI, Un „stralucit aghiotant” al lui Ionel Brătianu:
 I. G. Duca și notele sale despre Conferința de la Lausanne din 1922 (III) . . . 795

OAMENI REPREZENTATIVI ÎN ISTORIA ROMÂNILOR

- MIHAI OPRIȚESCU, Daniil Ciugureanu și unirea Basarabiei cu România 805
 CONSTANTIN I. STAN, Vasile Stroescu — luptător pentru desăvârșirea unității
 naționale românești 811

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

- Pericolul aseruirii politice a veșnicilor adevăruri. Scrisoare deschisă Președintelui Re-
 publicii Moldova Mircea Snegur; Sesiune de comunicări științifice la Muzeul din
 Curtea de Argeș, 12 noiembrie 1993 (*George Georgescu*); Sesiunea științifică orga-
 nizată cu prilejul aniversării centenarului nașterii doctorului Sabin Manuilă
 (1894—1994), București, 7 martie 1994 (*Ioan Bolovan*); Ședința de comunicări
 de Heraldică, Genealogie și Sigilografie la Institutul de istorie „N. Iorga”, 31
 martie 1994 (*Nagy Pienaru*); Conferința internațională: „Războiul de 15 ani—
 1591—1606”, Budapesta, 6—8 aprilie 1994 (*Bogdan Murgescu*); Colocviul ro-
 mâno-polon la Facultatea de litere, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, 13—14
 mai 1994 (*Constantin Rezachevici*); Stagiul de documentare în Franța (*Anca
 Popescu*); Cercetări în Ungaria (*Eugen Glück*) 817

NOTE

- * * * *Erdélyi könyvesházak* (Biblioteci în Transilvania) II. *Kolozsvár, Marosvásárhely,
 Nagyenyed, Szászváros, Stékelyudvarhely*, Jakó Zsigmond anyagának felhasználásá-
 val sajtó alá rendezte, Monok István, Nemeth Noémi, Tonk Sandor, „Skriptum
 Kft”, Szeged, 1991, X + 246 p. (*Iacob Mârza*); * * * *Les Plantes et les Saisons.
 Calendriers et Représentations*, Textes réunis et présentés par Marienne Mesnil
 (Collection Ethnologies d’Europe), Sauramps Montpellier, 1990, 429 p. (*Mirela-
 Luminița Murgescu*); ARȘAVIR ACTERIAN, *Privilegiați și năpăstuiți*, Post-
 fața de Mircea Zăciu, Institutul european, Iași, 1992, 176 p. (*Betinio Diamant*);
 ♠ JAMES M. BUCHANAN, *Limits of Liberty: Between Anarchy and Leviathan*, The
 University of Chicago Press, London, Chicago, 1975, 200 p. (*Tatiana Dușu*);
 Dr. ALEXANDER KRISCHAN, *Deutsche Beiträge zur Banater Historiogra-
 phie 1860—1980. Bio-bibliographie Skizzen*, (Banatica, Beiträge zur deutschen
 Kultur, Herausgegeben von der Adam Müller-Guttenbrunn — Gessellschaft.
 Sonderdruck), Freiburg i. Br., 1993, 144 p. (*Costin Feneșan*); OLIMPIA MI-

- TRIC, *Cartea românească veche în județul Suceava. Catalog*, Suceava, vol. I III, 1992–1994, 409 p. cu il. (*Alexandru Lăgor*); JAN PAUL NIEDERKORN, *Die eur pärsche Mächte und der ,Lange Türkenkrieg' Rudolfs II. (1593–1606)*, (=Archiv für österreichische Geschichte, Band 135), Verlag der Österreichischen Akademie des Wissenschaften, Viena, 1993, 560 p. (*Ștefan Andreescu*); LUIS MIGUEL ENCISO RECIO, AUGUSTIN GONZÁLEZ ENCISO, TEÓFANES EGIDO LÓPEZ, MAXIMILIANO BARRIO GONZALO, RAFAEL TORRES SÁNCHEZ, *Los Borbons en el siglo XVIII (1700–1808)*, în *Historia de España*, coordinator Angel Montenegro Duque, tomo X, Madrid, 1991, 695 p. (*Eugen Denize*); TEODOR TANCO, *Virtus romana rediviva*, vol. VII, *Memoria culturii*, Cuvânt de încheiere Acad. Ștefan Pascu, Edit. Virtus romana rediviva, Cluj-Napoca, 1993, 556 p. (*Stelian Mândruț*); GILLES VEINSTEIN, *Ahkam qa'idi, ordres originaux et mihimme defteri*, în vol. *Mélanges offerts à Louis Bazin*, Paris, 1992, p. 257–274 (*Anca Popescu*); CORNELIUS R. ZACH, *Staat und Staatsträger in der Walacher und Moldau im 17. Jahrhundert*, München, 1992, 237 p. (*Mihai Scriin Rădulescu*); AL. ZUB, *În crizantul istoriei*, Institutul European, Iași, 1994, 280 p. (*Pruteanu Marin*) 827
- BULETIN BIBLIOGRAFIC 843

REVISTA ISTORICĂ

NEW SERIES
TOME V, Nos. 7–8
July – August 1994

CONTENTS

IN MEMORIAM

100 YEARS SINCE THE BIRTH OF ANDREI OȚETEA

ȘERBAN PAPACOSTEA, Andrei Oțetea, Director of the Institute of History "Nicolae Iorga"	629
ELIZA CAMPUS, Andrei Oțetea: Moral and Scientific Rigour	639
POMPILIU TEODOR, Andrei Oțetea, Historian of the Renaissance	645
PAUL CERNOVODEANU, Andrei Oțetea, Historian of the Oriental Issue	657
KEITH HITCHINS, Andrei Oțetea	671
ADOLF ARMBRUSTER, Andrei Oțetea – Diary Notes	673
FLORIN CONSTANTINIU, Andrei Oțetea and the Second Serfdom: A Pointless Debate?	681
LEONID BOICU, Andrei Oțetea – Refocussing on Jassy	689

MARIA TEODOR, The Denominational Policy of Ștefan Rareș (1551–1552)	693
CONSTANTIN BALAN, Regional Aspects Reflecting the Economic Life in Wallachia (The Second Half of the 18th Century – the First Decades of the 19th Century)	701
MARIAN STROIA, The Promulgation by the Porte of the Hatti-Sherif of September 1802 and the Action Taken by Russia	711

POWER, AUTHORITY, IDEOLOGY

GRIGORE CHIRIȚĂ, From Native Princes to the Dynasty of the Hohenzollerns (1859–1866). The Prerogatives and the Impact of these Institutions on the Creation of the Modern Romanian State (I)	729
RADU G. PĂUN, Coronation in Wallachia and Moldavia in the 18th Century. Principles, Attitudes and Symbols	743
VENIAMIN CIOBANU, Trends of Political Ideology in 17th-Century Europe.	

„Revista istorică”, tom V, nr. 7–8, p. 623–848, 1994

6		627
	Romanian — Polish Links	761
	OVIDIU PECICAN, Ideology of the Central Power in Moldavia During the Reign of Bogdan the Blind	771
	OPINIONS	
	ȘTEFAN S. GOROVEI, The Beginnings of the Reign of Alexandru the Good . . .	783
	ȘTEFAN ANDREESCU, Goran, the Chancellor of Olănești, and the „Letopisețul Cantacuzinesc” (“Chronicle of the Cantacuzinos”)	789
	MEMOIRS, CORRESPONDENCE, NOTES	
	GEORGETA PENELEA-FILITTI, A “Brilliant Aide-de-Camp” of Ionel Brătianu. I. G. Duca and His Notes on the Lausanne Conference in 1922 (III)	795
	REPRESENTATIVE FIGURES IN THE HISTORY OF THE ROMANIANS	
	MIHAI OPRIȚESCU, Daniil Ciugureanu and the Union of Bessarabia to Romania	805
	CONSTANTIN I. STAN, Vasile Stroescu — A Champion of the Fulfilment of Ro- manian National Unity	811
	SCIENTIFIC LIFE	
	The threat of the political enslaving of perennial truths. An open letter to the President of the Republic of Moldavia Mircea Snegur; Session of scientific communications at the Museum of Curtea de Argeș, 12 November 1993 (<i>George Gergescu</i>); Scien- tific session organized on the occasion of the celebration of one hundred years since the birth of Doctor Sabin Manuilă (1894—1994); Bucharest, 7 March 1994 (<i>Ioan Bolovan</i>); Session of communications in Heraldry, Genealogy and Sigillo- graphy at the Institute of History “N. Iorga”, 31 March 1994 (<i>Nagy Pienaru</i>); International conference: “The 15—Year War — 1591—1606”, Budapest, 6—8 April 1994 (<i>Bogdan Murgescu</i>); Romanian-Polish colloqui at the Faculty of Letters, the University “Al. I. Cuza”, Jassy, 13—14 May 1994 (<i>Constantin Rezachevici</i>); Documentary trip to France (<i>Anca Popescu</i>); Research work in Hungary (<i>Eugen Glück</i>)	817
	NOTES	
	* * * <i>Erdélyi könyvesházak</i> (Libraries in Transylvania) II. <i>Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyenyed, Szászváros, Székelyudvarhely</i> , Jakó Zsigmond anyagának felhasználásával sajtó alá rendezte, Monok István, Nemeth Noémi, Touk Sándor, “Skriptum Kft”, Szeged, 1991, X + 646 pp. (<i>Iacob Márza</i>); * * * <i>Les Plan- tes et les Saisons. Calendriers et Représentations</i> , Textes réunis et présentés par Marianne Mesnil, (Collection Ethnologies d’Europe), Sauramps, Montpellier, 1990, 429 pp. (<i>Mirela-Luminița Murgescu</i>); ARȘAVIR ACTERIAN <i>Privile-</i>	

- giași și năpăstuiți* (The Privileged and the Oppressed), Postface by Mircea Zăciu, The European Institute, Jassy 1992, 176 pp. (*Betino Diamant*); JAMES M. BUCHANAN, *Limits of Liberty: Between Anarchy and Leviathan*, The University of Chicago Press, London, Chicago, 1975, 200 pp. (*Tatiana Dușu*); Dr. ALEXANDER KRISCHAN, *Deutsche Beiträge zur Banater Historiographie 1860 1980. Bio-bibliographie Skizzen*, (Banatica. Beiträge zur deutschen Kultur. Herausgegeben von der Adam Müller – Guttenbrunn – Gessellschaft. Sonderdruck), Freiburg i. Br., 1993, 144 pp. (*Costin Feneșan*); OLIMPIA MITRIC, *Cartea românească veche în județul Suceava. Catalog* (Old Romanian Books in the County of Suceava. A Catalogue), Suceava, vols. I–III, 1992–1994, 409 pp. with pictures (*Alexandru Ligor*); JAN PAUL NIEDERKORN, *Die europäischen Mächte und der „Lange Türkenkrieg“ Rudolfs II. (1593–1606)*, (Archiv für österreichische Geschichte, Band 135), Verlag der Österreichischen Akademie des Wissenschaften, Vienna, 1993, 560 pp. (*Ștefan Andreescu*); LUIS MIGUEL ENCISO RECIO, AUGUSTIN GONZÁLES ENCISO, TEÓFANES EGIDO LÓPEZ, MAXIMILIANO BARRIO GONZALO, RAFAEL TORRES SÁNCHEZ, *Los Borbons en el siglo XVIII (1700 1808)*, in *Historia de Espana*, coordinated by Angel Montenegro Duque, tomo X, Madrid, 1991, 695 pp. (*Eugen Denize*); TEODOR TANCO, *Virtus romana rediviva*, Cluj-Napoca, 1993, 556 pp. (*Stelian Mândruț*); GILLES VEINSTEIN, *Ahkam qa'idi, ordres originaux et mûhimme defteri*, in vol. *Mélanges offerts à Louis Bazin*, Paris, 1992, pp. 257–274 (*Anca Popescu*); CORNELIUS R. ZACH, *Staat und Staatsträger in der Walachei und Moldau im 17. Jahrhundert*, München, 1992, 237 pp. (*Mihai Sorin Rădulescu*); AL. ZUB, *În orizontul istoriei* (In a Historical Approach), The European Institute, Jassy, 1994, 280 pp. (*Pruteanu Marin*) 827

BIBLIOGRAPHICAL BULLETIN 843